

บทที่ 1

บทนำ

มูลนิธิโครงการหลวงได้เริ่มส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกไม้ผลเพื่อทดแทนการปลูกฝิ่น สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมบนพื้นที่สูง โดยได้วิจัยและพัฒนาการปลูกไม้ผลทั้งในเรื่อง พันธุ์ เทคนิควิธีการปลูกและการจัดการต่างๆ เช่น การจัดทรงต้น การตัดแต่งกิ่ง การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช การจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวไม้ผล ปัจจุบันมีไม้ผลที่มูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก 16 ชนิด มีพื้นที่ปลูก 14,329 ไร่ เกษตรกร 3,539 ราย ไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของโครงการหลวง ได้แก่ พืช พลับ อะโวคาโด มะม่วง สตรอเบอร์รี่ องุ่น เสาวรสหวาน กีวีฟรุ๊ต เป็นต้น

อย่างไรก็ตามพบว่าไม้ผลบางชนิดที่มีศักยภาพทางการตลาดยังมีปัญหาในเรื่องคุณภาพของผลผลิตและมีต้นทุนการผลิตสูง โดยเฉพาะองุ่น พบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูงจากค่าแรงงานที่ใช้ในการปลิดผล และคุณภาพผลผลิตในฤดูฝนที่มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ (TSS) ต่ำกว่ามาตรฐานคุณภาพของโครงการหลวง (ต่ำกว่า 15 °Brix) ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้ศึกษาโดยใช้สาร Gibberellic acid (GA_3) ในการปลิดผล ทำการทดลอง 2 พื้นที่คือ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2554 ถึงเดือนมีนาคม 2555 พบว่าการใช้ GA_3 ความเข้มข้น 10 ppm ที่ระยะดอกบาน 80% มีต้นทุนรวมทั้งหมดในการปลิดผลน้อยที่สุด คือ 151.32 บาทต่อต้น หรือ 9,836 บาทต่อไร่ ซึ่งน้อยกว่าการไม่ใช้สาร (275 บาทต่อต้น หรือ 17,875 บาทต่อไร่) อยู่ 123.68 บาทต่อต้น หรือ 8,039 บาทต่อไร่ และทำการทดลองที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม 2555 พบว่าการไม่ใช้สารมีต้นทุนการผลิตน้อยที่สุดคือ 75 บาทต่อต้น หรือ 6,600 บาทต่อไร่ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จะทำการทดลองซ้ำทั้ง 2 พื้นที่ โดยที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จะเริ่มทดลองตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม 2556 และที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ เริ่มทดลองตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม 2555 สำหรับการศึกษาเรื่องคุณภาพของผลผลิตองุ่นในฤดูฝนโดยศึกษาการจัดการธาตุอาหารเพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิตที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม 2555 พบว่าการให้ปุ๋ยทางดินร่วมกับการไม่ใส่หินเกล็ดหลังตัดแต่งรากให้ขนาดของผลเล็กที่สุด และมีจำนวนผลต่อช่อและปริมาณน้ำตาลในผลองุ่นมากที่สุด แต่เนื่องจากพบปัญหาเพลี้ยไฟเข้าทำลายผลผลิตจึงต้องทดลองซ้ำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

สำหรับเสาวรสหวานซึ่งเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของโครงการหลวง แต่ปัจจุบันพบปัญหาเรื่องโรคและคุณภาพผลผลิตต่ำซึ่งสาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากการปลูกโดยใช้ค้ำแบบฝืน และมีการจัดการแปลงไม่ดี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้ศึกษาการปลูกเสาวรสหวานโดยใช้ค้ำ 3 รูปแบบ ทำการทดลองที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ ปลูกเมื่อเดือนพฤษภาคม 2555 พบว่าวิธีการค้ำรูปแบบ A และแบบบัว ต้นเสาวรสมีการเจริญเติบโตดีกว่าค้ำแบบฝืน และมีการออกดอกเร็วกว่า คาดว่าจะเริ่มเก็บผลผลิตและบันทึกผลการทดลองได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2555

การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตองุ่น และเสาวรสหวาน ให้ได้ระบบการผลิตที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด โดยสามารถเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตต่อพื้นที่ได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้การปลูกไม้ผลสู่เกษตรกรของมูลนิธิโครงการหลวงและพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาหาวิธีการที่เหมาะสมในการลดต้นทุนการผลิตขององุ่นพันธุ์ Beauty Seedless โดยใช้ GA_3
2. ศึกษาการจัดการธาตุอาหารเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลผลิตขององุ่นพันธุ์ Beauty Seedless ในฤดูฝน
3. ศึกษาวิธีการจัดการกิ่งเสาวรสหวานเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตในรูปแบบค้างที่แตกต่างกัน
4. ศึกษาการออกดอกติดผลและวิธีการเพิ่มคุณภาพผลผลิตกีวฟรุ้ทในพื้นที่สูงปานกลาง